

ת"פ 25340/06/16 - מדינת ישראל נגד בלאל שווכי

בית המשפט המחוזי בירושלים
ת"פ 25340-06-16 מדינת ישראל נ' שווכי(עציר)

בפני בעניין:	כבוד השופטת חגית מאק-קלמנוביץ מדינת ישראל
	ע"י פרקליטות מחוז ירושלים (פלילי)
נגד	המאשימה
בלאל שווכי (עציר)	
ע"י ב"כ עו"ד ווסים דראושה	הנאשם

גזר דין

העובדות וטענות הצדדים

1. הנאשם, יליד 1992, הודה והורשע בשתי עבירות של שוד לפי סעיף 402(א) לחוק העונשין תשל"ז-1977. הצדדים הגיעו להסדר טיעון שכלל תיקון כתב האישום והסכמה להפנות את הנאשם לקבלת תסקיר של שירות המבחן, ללא הסכמה לעונש.

כתב האישום המתוקן בו הודה הנאשם כולל שני אירועי שוד נפרדים, אשר בוצעו במקומות ובמועדים סמוכים זה לזה בדפוס התנהגות דומה. האירוע נשוא האישום הראשון התרחש ביום 13.5.16 במדרגות שברחוב עין רוגל בירושלים. המתלוננת הלכה במקום כשהיא אוחזת בתיקה האישי. הנאשם אחז בכח בצד שמאל בגופה של המתלוננת, ומשך אותה בכח במורד גרם המדרגות תוך שהוא מצליח ליטול ממנה את תיקה, ונמלט מהמקום. כתוצאה מהמעשים נחבלה המתלוננת בידה, ברגלה ובפניה ונגרמו לה כאבים ודימום קל. בתיקה של המתלוננת היו בין היתר ארנק, מפתחות, פנקסי שיקים וכסף מזומן בסכום של 1,000 ₪. האירוע נשוא האישום השני התרחש ביום 2.6.16, כאשר המתלונן הלך בסמוך לביתו ברחוב עין רוגל ותיקו האישי על גבו. הנאשם הגיע אל המתלונן, סובב אותו, המתלונן נפל והנאשם נטל את תיקו. למתלונן נגרמה שריטה במרפקו. בתיק היו מסמכים, תמונות, כרטיסים, משקפיים וכסף בסכום של 300 ₪.

כאמור, הנאשם הודה בכתב האישום המתוקן והופנה לשירות המבחן.

2. התיק נקבע לטיעונים לעונש ביום 20.2.17, ושירות המבחן הגיש תסקיר מפורט בעניינו של הנאשם. ב"כ הנאשם ביקש נתונים נוספים בנוגע לאפשרויות טיפול בנאשם במסגרת שב"ס, והדין נדחה על מנת לקבל נתונים אלה. אולם גם בתסקיר המשלים לא היה כדי להועיל, והתמונה העולה מתסקירי שירות המבחן היא שלילית: הנאשם מנהל אורח חיים שולי ומכור לסמים. לחובתו ארבע הרשעות קודמות בעבירות אלימות ורכוש, והוא ריצה עונשי מאסר. הנאשם שולב בפרויקט לגמילה מסמים במהלך

תקופת מעצרו אך הורחק מהמסגרת. לאחר שהביע מוטיבציה הוחזר למסגרת הטיפולית ולאחר מכן הורחק ממנה פעם נוספת. הנאשם הביע צער, חרטה ואמפתיה כלפי קרובותיו, ותלה את מעשיו בהיותו מכור לסמים. רמת הסיכון להישנות עבירות חמורות הוערכה על ידי קצינת המבחן כגבוהה. עם זאת צוינה בתסקיר עובדת היותו של הנאשם נקי מסמים במשך שמונה חודשים, מודעות שגילה לעומק וחומרת התמכרותו ולצורך בשינוי בחייו, והמוטיבציה שביטא להמשך טיפול.

3. ב"כ המאשימה עמדה בטיעוניה על החומרה שבביצוע שוד לאור יום, תוך שימוש בכח. היא ציינה את העובדה שמדובר בשיטה, בשני אירועים שבוצעו באותו מקום תוך פרק זמן קצר, תוך תכנון מראש וכשהנאשם אורב לקורבנו. התובעת התייחסה לערכים הנפגעים כתוצאה ממעשי הנאשם: כבודם, חירותם ורכושם של המתלוננים, ובטחון הציבור בכלל, כאשר הפגיעה בערכים ממשית. היא הפנתה לפסיקה וטענה כי עולה ממנה עמדה חד משמעית של עונשי מאסר ממושכים, ההולמים את חומרת המעשים. מנגד נמצאת גם העובדה שהעבירות לא בוצעו תוך שימוש בסכין או בנשק אחר או תוך נקיטת איומים. בנסיבות אלו טענה ב"כ המאשימה כי מתחם הענישה נע בין 20 ל-36 חודשי מאסר בפועל לכל אחד מהאירועים, וכן מאסר על תנאי, קנס ופיצוי לנפגעי העבירה.

באשר לעונש בתוך המתחם, ציינה ב"כ המאשימה כי למרות גילו הצעיר הנאשם צבר לחובותיו ארבע הרשעות קודמות שבגינן נדון בין היתר למאסרים ממושכים וכן עומדים לחובותיו מאסרים על תנאי בני הפעלה. הנאשם התחייב בעבר שלא לחזור על העבירות אך חזר לבצע אותן. היא ביקשה להטיל על הנאשם עונשי מאסר של שלושים חודש לכל אחד מהאירועים, להפעיל את המאסרים המותנים, בני 9 ו-3 חודשים, במצטבר ולחייב את הנאשם בפיצוי למתלוננים בסך 3,000 ₪ לכל אחד.

4. ב"כ הנאשם טען כי בחייו של הנאשם קיימים עדיין נקודות אור ופתח לשיקום. הוא הפנה לתסקיר שירות המבחן ולכך שהנאשם נקי מסמים, מודע למצבו וביקש מיוזמתו להשתלב בקבוצה טיפולית, בשונה מעמדתו בעבר. הוא ביקש לתת לנאשם פתח לשינוי בחייו. ב"כ הנאשם הוסיף כי הנאשם הודה בשני האישומים ללא הבטחה כשלהי בתחום הענישה, וכי האלימות בה נקט הנאשם היא ברף הנמוך. עוד ציין כי מדובר בשני אירועים לא מתוכננים, ללא קשירת קשר ומבלי שהנאשם הצטייד בכלי כלישה. הסניגור הפנה אף הוא לפסיקה וטען כי מתחם הענישה העולה ממנה נמוך בהרבה מהמתחם שטענה לו התביעה, וברף התחתון שלו הוא נמוך מ-12 חודשים. הוא ביקש להטיל על הנאשם עונש מאסר ברף הנמוך.

הנאשם עצמו הוסיף כי הוא בפרוייקט גמילה מסמים, מודע לבעיה שלו ומטפל בה. לדבריו הוא עבר שינוי מקצה לקצה והוא לוקח אחריות ומודה במעשיו, ואף כתב מכתב סליחה למתלוננים. לדבריו ביצע את העבירות על רקע שימוש בסמים והוא הביע חרטה והתחייב לא לחזור על מעשיו.

מתחם העונש ההולם

5. הערכים עליהם נועדה עבירת השוד להגן הם ברורים ובסיסיים, והם שלמות גופו ורכושו של אדם. כאשר מדובר בשוד של עוברי אורח תמימים נפגעת גם תחושת הביטחון במרחב הציבורי. קל לתאר את האימה שהשתלטה על המתלוננים כאשר הותקפו לפתע כשהם הולכים לתומם, ויצוין כי על פי התיאורים שבכתב האישום לחטיפת התיקים קדם אקט של תקיפה פיזית של המתלוננים, שרק לאחריה

נטל הנאשם את התיקים, תוך ניצול מצבם של המתלוננים.

הנאשם ביצע שתי עבירות בנסיבות דומות בזמן ובמקום סמוכים זה לזה, והדבר נראה כשיטה. עם זאת, שני מקרים אינם יכולים להעיד על סדרתיות מובהקת. עבירת השוד היא מן החמורות שבין עבירות הרכוש, וכוללת גם אקט של אלימות, שבמקרים הנדונים זה היתה אמנם משמעותית, אולם ביחס לעבירות אלימות האירועים נשוא כתב האישום אינם מצויים ברף הגבוה של החומרה. הנזק שנגרם למתלוננים לא היה חמור במיוחד, לא התקיימו נסיבות מחמירות כגון פעולה בצוותא, שימוש בנשק קר או חם וכדומה.

נוסף לאירוע עצמו ולתוצאות התקיפה הפיזית, נגרמו למתלוננים גם נזק כספי ואי נוחות ניכרת בשל אובדן הכסף והמסמכים האישיים שאדם נוהג להחזיק בתיק שהוא נושא עימו.

6. לעניין רמת הענישה הנוהגת, עיינתי בפסקי דין שונים ובין היתר בפסיקה אליה הפנו הצדדים, ואני מפנה כדלקמן:

ע"פ 5881/14, **עמנואל ביארי נ' מדינת ישראל** - המערער הורשע לאחר ניהול הוכחות בעבירת שוד בנסיבות חמורות יותר מנסיבות תיק זה. המערער בעל עבר פלילי עשיר, ולמתלוננת, קשישה, נגרמו נזקים בריאותיים קשים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שבין שנה אחת לבין חמש שנות מאסר בפועל, וגזר על הנאשם מאסר למשך חמש שנים. הערעור נדחה.

ע"פ 7655/12, **אדריס פייסל נ' מדינת ישראל** - בית המשפט העליון קיבל את ערעורו של המערער אשר נדון לשלושים חודשי מאסר בפועל. מדובר בשוד שבוצע על ידי שלושה אך ללא תכנון מוקדם, המתלונן הותקף באמצעות תרסיס, הופל ארצה ונגנבו ממנו טלפון ו-500 ₪. בערעור נקבע כי **"עיון בפסיקה מעלה שמתחם הענישה הראוי לעבירות שוד שבוצעו בנסיבות דומות, קרי, בוצעו באופן 'ספונטאני', ללא תכנון מוקדם וללא שימוש בנשק, תוך שלנפגע העבירה נגרמו נזקים שאינם חמורים, עומד על תקופה של שישה חודשי מאסר לבין שתי שנות מאסר (וראו לדוגמה ע"פ 3879/12 פלוני נ' מדינת ישראל (30.1.2013) וההפניות שם)".** עונשו של המערער, צעיר ללא עבר פלילי, הופחת לעשרים חודשי מאסר.

ע"פ 2871/11, **גהאד קצקץ נ' מדינת ישראל** - המערער הורשע בשתי עבירות שוד של מטיילים באזור בר-גיורא, בעבירה נוספת של גניבת תיקי מטיילים, ובשלוש עבירות של שהיה בישראל שלא כחוק. לחובתו הרשעות קודמות. הוא נדון לשש שנות מאסר ופיצויים למתלוננים, וערעורו נדחה.

ת"פ (מחוזי תל אביב) 4054/09, **מדינת ישראל נ' שץ דניס** - הנאשם הורשע בחמש עבירות שוד של עוברי אורח תמימים באופן דומה מאד לנאשם שבפני. חלק מהקרבות היו קשישים. לחובתו הרשעות קודמות בעבירות דומות. בית המשפט המחוזי סבר כי יש לקבוע עונש מינימלי של ארבע שנות מאסר לעבירות אלו. עם זאת, בהתחשב בגילו הצעיר ובהודאתו של הנאשם קבע כי חלק ניכר מהעונש ירוצה בחופף, וכן בחופף למאסר על תנאי שהופעל, ובסך הכל הוטלו על הנאשם 11 שנות מאסר בגין חמשת האישומים. ערעור על גזר הדין נדחה בע"פ 10193/09, **דניס ש"ץ נ' מדינת ישראל**.

ת"פ (מחוזי ירושלים) 21372-08-15, **מדינת ישראל נ' איסמעיל עבידאת** - הנאשמים, בגירים צעירים ללא עבר פלילי, הורשעו בשוד בנסיבות מחמירות ללא תכנון מראש, שגרמה לפגיעה פיזית לא חמורה במתלוננת. נקבע מתחם שבין שנה לשלוש שנות מאסר בפועל. הנאשמים נדונו לשישה עשר חודשי מאסר בפועל ופיצוי

למתלוננת.

ת"פ (מחוזי ירושלים) 50438-01-14, **מדינת ישראל נ' מוהנד טוויל** - הנאשם הורשע לאחר ניהול הוכחות בשוד יחד עם שני אחרים, ללא תכנון מוקדם, בו נטלו מקטין את הטלפון שלו תוך שימוש באלימות. נקבע מתחם ענישה בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל, והנאשם, בן 19 בעת ביצוע העבירה וללא עבר פלילי, נדון לשנת מאסר בפועל.

7. במקרה שבפני מדובר בשני אירועים שבכל אחד מהם מתלונן אחר וכל אירוע עומד בפני עצמו, ועל כן יש לקבוע מתחם נפרד לכל אירוע. בעניין **פייסל** הנ"ל קבע בית המשפט העליון, בנסיבות המתאימות לענייננו, מתחם שבין 6-24 חודשי מאסר בפועל. אני סבורה שהמתחם מתאים גם לנסיבות התיק שבפני, וקובעת כי זהו המתחם ההולם לכל אחד משני האישומים בהם הורשע הנאשם.

גזר הדין הראוי במקרה זה

8. התייחסתי לעיל לחומרת מעשיו של הנאשם, לנזק שנגרם למתלוננים הן מהתקיפה הפיזית המפתיעה שנפלו לה קרבן, הן בשל הנזק הכלכלי שנגרם להם.

לנאשם שבפני הרשעות קודמות רלוונטיות כולל ריצוי מאסרים בפועל בעבר. הרשעותיו של הנאשם כוללות עבירות דומות וכן הרשעות בעבירות אלימות חמורות יותר. הנאשם צעיר בן 25, אולם ספק אם הגיל עומד לזכותו במקרה זה, לנוכח המעורבות הפלילית העמוקה אותה צבר על אף גילו הצעיר. אין מחלוקת על כך שהרקע למעשיו של הנאשם הוא שימוש בסמים.

לזכותו של הנאשם יש להביא בחשבון את הודאתו בבית המשפט, אשר מעידה על נטילת אחריות והביאה לחסכון בזמן. הנאשם הביע גם בעצמו ובקולו אחריות וחרטה על מעשיו.

אני מביאה בחשבון לזכותו של הנאשם גם את האמור בתסקירים שהוגשו בעניינו. כפי שציינתי לעיל, התמונה העולה מהתסקירים אינה חד משמעית, אולם ניתן ללמוד מהם על הבעת מוטיבציה של הנאשם לשיקום, על תקופה משמעותית של "ניקיון" מסמים ועל ניסיונות חוזרים להשתלב במסגרות גמילה. בתסקיר המשלים האחרון נכתב כי לאחר גזר הדין תישקל פעם נוספת בקשת הנאשם להשתלב בטיפול, ויש לקוות שהנאשם אכן יעמוד בדעתו ויהיה מעוניין בטיפול גם לאחר גזר הדין, וכי שב"ס ימצא את המסגרת המתאימה ויתמוך בכך.

בהתחשב בכלל הנסיבות אני סבורה שהעונש הראוי לנאשם מצוי בטווח הבינוני - גבוה של מתחם הענישה.

9. לאור כל האמור אני דנה את הנאשם לעונש כדלקמן:

1. מאסר בפועל למשך 18 חודש לכל אירוע, ובסך הכל שלוש שנות מאסר בפועל בניכוי ימי מעצרו של הנאשם.

2. הפעלת מאסרים על תנאי: בת"פ מחוזי ירושלים 16855-08-13 לתקופה של תשעה חודשים, ובת"פ שלום ירושלים 29992-06-13 לתקופה של שלושה חודשים. התנאים יופעלו בחופף זה לזה, ובמצטבר לעונש שהוטל על הנאשם בתיק זה, כך שבסך הכל ירצה הנאשם 45 חודשי

מאסר בפועל, בניכוי ימי מעצרו.

3. מאסר על תנאי לארבעה חודשים למשך שלוש שנים על כל עבירת אלימות.

4. פיצוי למתלוננים בסך 3,000 ₪ לכל אחד מהמתלוננים, שישולם תוך 60 יום מהיום.

ניתן היום, כ"ב ניסן תשע"ז, 18 אפריל 2017, בנוכחות הצדדים.

זכות ערעור לבית המשפט העליון תוך 45 יום.